

1921 –2001

Sällskapet Gillet 80 år

1921 – 2001
Sällskapet Gillet 80 år

Redaktion: Peter Althini, Sven Bengtsson, Michael Helgesson, Pär Håkansson,
Bengt Lindström, Roland Thörnquist, Nils Abrahamson (adj)
Omslagets framsida: Sjöofficersmässen, akvarell av Sven-Olof Bergström
Omslagets baksida: Stadshotellet, akvarell av Sven-Olof Bergström
Karikatyrteckningar: Aja Bartinsky – Arvid Sandquist, Jison – Ewald Johanson,
Aladdin – Patrik Skantze, bearbetning av Bror Angelins m.fl:s original
Layout & original: Libellum – Susanne Ström
Förlag: Axel Abrahamsons tryckeri, Karlskrona 2002

ISBN 91-87072-27-0

"Ja, se där är ju Idun – min skatt !"

(Ulf Peder Olrog, 1945)

I SKUGGAN AV FÖRSTA VÄRLDSKRIGET och den ryska revolutionen tändes ett ljus i Karlskrona i maj månad 1921 då Sällskapet Gillet som brödraskap instiftades av 11 kulturtörstande herrar som samlades å stadens pampiga hotell. Knappast anade de att denna händelse var upprinnelsen till en sekelskiftesöverskridande kulturgärning i den ordenstäta staden.

Förebilden var Sällskapet Idun i Stockholm som etablerats redan 1862 med likartad målsättning som finns uttryckt i Sällskapet Gillets stadgar – "att sammanföra bildade män för diskussion av kulturella frågor, för idkande av litterär och konstnärlig verksamhet, för hållande av föredrag i upplysningssyfte samt för sällskaplig samvaro". Kultur kunde vid den tiden definieras som "förädlade yttringar av själsligt liv".

Ett nära förhållande tillkom snart med det redan 1913 startade Karlskrona Damsällskap vars kulturella aktiviteter och jubileer bevakades av Gillesbröderna med stort intresse och utbyte. En av dessa, de första, överstelöjtnanten Iwan T. Aminoff, bördig från S:t Petersburg, insåg tidigt att de ekonomiska förutsättningarna för Sällskapets verksamhet fordrade stora insatser av medlemmarna. I hans donationsbrev till Sällskapet Gillet, omfattande femtontusen (15.000) rubel i konstanter, anvisas placering i "allmänt aktad och uppskattad bank i svenskt gångbart mynt efter gällande dagskurs" vilket tyvärr skulle visa sig innebära ett försumbart belopp. Men viljan var god och ambitionerna höga hos Gillesbröderna genom åren och det sälla samfundet av likasinnade kulturhungrande medlemmar utökades i rask takt, frodades och avnjöt en rik repertoar av musikaliska framträdanden och inspirerande och lärorika föreläsningar av eminenta inbjudna gäster och egna förmågor från vitt skilda kulturområden. Föredragen initierade oftast livliga diskussioner under glada former vid måltidsbord och eftersitsar. Det mesta dokumenterades i oförlikneliga protokoll förda av Sällskapets, genom tiderna, ytterst begåvade sekreterare .

Under några av alla lyckliga år var Sällskapet Gillet anslutet till Svenska Humanistiska Förbundet men pekuniära förhållanden innebar ett avbrott i förbindelsen som förhoppningsvis kan återupptagas

i någon form. Sällskapet programverksamhet ser även fram emot fördjupade kontakter med den lokala högskolan och dess forskningsaktiviteter samt med övriga samhällsinstitutioners tillgång till resurspersoner som föreläsare. Dock utgör varje Gillesbroder tacksamt den största resursen för Sällskapet vällevnad i kraft av sitt deltagande i aktiviteter och med sitt personliga nätverk, ofta landsomfattande, för kontakter med föreläsare och för inbjudande av gäster till sammankomsterna.

Med anledning av Sällskapet Gillets 80-årsjubileum riktas ett stort tack till alla de personer som ägnat lång tid och stor möda åt denna skrifts färdigställande och arrangerandet av jubileumsfestligheterna.

Länge leve Sällskapet Gillet i Karlskrona!

Foto: Ingrid Sjöström

*Bengt Lindström
Ordförande*

Innehåll

Hon, Gillet fyller 80 år	7
<i>Michael Helgesson</i>	
Gilletts första protokoll	10
Gillet 1921-1926 – femårsberättelse	12
<i>Bengt Lindberg</i>	
Gillet 1921-1931 – tioårsberättelse	16
<i>Gottlieb Wirde</i>	
Gillet 1931-1961 – på "Angelinos" tid	18
<i>Nils Abrahamson</i>	
Gillet 1961-2001	25
<i>Pär Håkansson</i>	
Gilletts 80-årsjubileum	31
<i>Nils Abrahamson och Peter Althini</i>	
Program 1921-2001	35
<i>Peter Althini</i>	
Medlemmar i Gillet 1921-2001	48
<i>Michael Helgesson och Roland Thörnquist</i>	
Gilletts styrelseledamöter under 80 år	65
<i>Michael Helgesson och Roland Thörnquist</i>	
Stadgar för Sällskapet Gillet i Karlskrona	68

SÄLLSKAPET
GILLET
KARLSKRONA
kallar härmed till sin medlem

Karlskrona den

19

Ordförande

Sekreterare

Skrifligt besked om kallelsen antages eller
ej torde snarast tillställas sekreteraren

—————

Kallelse till medlem i Sällskapet Gillet. Teckning av Bror Angelin.

Hon, Gillet fyller 80 år

GILLET ÄR FAKTISKT INGET VANLIGT "SÄLLSKAP" i den meningen att namnet skulle gå att skriva i neutrum. Det är ju ett litet flickebarn som ser dagens ljus på Stadshotellet i Karlskrona den 12 maj 1921. En ganska märklig födsel är det. Modern vid namn Idun är inte närvarande, däremot elva stolta och lyckliga fäder. Genast efter födseln i denna rökiga och stimmiga lokal skrider fäderna till verket att bilda och fostra den späda flickan. När hon är fem år gammal skriver fäderna, vilka nu fått sällskap av fler män, en femårsberättelse över hennes bildningsframsteg. Det är en imponerande läsning. Flickan har, trots sin ringa ålder, fått bekanta sig med ämnen alltifrån "Frankrikes medeltida kulturhistoria", "Aten och dess minnesmärken" till "Einsteins teorier".

Det är det oförtrytliga bildandet som skett under så trevliga och gemytliga former som gjort att den lilla flickan idag är en synnerligen kultiverad, vital och välmående åttioårig dam. Om de olika lärospån hon haft i de mest skiftande ämnen finns att läsa mer om på annan plats i denna skrift. Likaså finns nu även en i det närmaste komplett matrikel över alla dem som följt i de ursprungliga fädrens fotspår och bidragit till hennes fostran.

Men vi skall nu för ett ögonblick återvända tillbaks till Stadshotellet i Karlskrona 1921. Vem var flickans moder som kallade sig Idun och vad var det för herrar i skaran av fäder. Utan att säga för mycket så kan vi meddela att en tidigare okänd halvsysster till vår flicka nu blivit återfunnen i Karlskrona.

Militär- och tjänstemannastaden Karlskrona har alltid varit rik på föreningar och sammanslutningar av olika slag. Då Gillet konstituerades 1921 sades detta sällskaps syfte vara att "sammanföra bildade män av olika yrken för diskussion av kulturella frågor, för idkandet av litterär och konstnärlig verksamhet inom lämpliga delar av olika konst samt för hållandet av föredrag i upplysningssyfte". De herrar som samlats på Stadshotellet för att bilda ett sällskap med denna verksamhet hade visserligen lite skiftande ålder och yrkesbakgrund men även en hel del som förenat dem sedan förut. Om de nu inte blivit bekanta å yrkets vägnar så vittnar förtroendeuppdrag inom stads- och landstingsfullmäktige likväl som engagemang inom sång- och musikföreningar, Frimu-

Edward Schmiterlöv.
Ill. Aja Bartinsky

R. Lundmark.
Ill. Aja Bartinsky.

rare-, Odd Fellow- eller Coldinu-ordnarna i staden om gemensamma beröringar.

Närvarande på Stadshotellet var rektor Birger Lövgren, doktor Rudolf Lundmark, tandläkare Iwan Strehlenert, överstelöjtnant Iwan Aminoff, stationsingenjören friherre Sixten Sparre, kamrer Axel Lundgren, tullförvaltare Chr. Camp, kapten C. Söderberg, folkskoleinspektör Karl Aurell, kapten Edward Schmiterlöv och majoren friherre Fredrik von Otter.

Till Sällskapet Gillets första ordförande valdes rektor Birger Lövgren. Förste sekreterare blev överstelöjtnant Iwan Aminoff och första klubbmästare tandläkare Iwan Strehlenert.

Det måste ha funnits ytterligare en faktor som förenade dessa elva herrar förutom intresset för kulturella frågor – de måste alla ha varit begåvade med en stor portion självdistans och humor. Redan från första början karakteriseras föreningsbestyren av en ton och hållning som närmast vittnar om en studentikos uppsluppenhet och humor. Föredragen kan vara nog så kunskapsrika och allvarstygda – därom tvekar ingen. Men när mötessekreteraren fäst det på pränt är det ofta en läsning så abrupt och halsbrytande i sina tankevindlingar att humorn endast skulle undgås av en person som absolut ingen kommit på tanken att välja in i Gillet.

I vilket annat sällskap skulle medlemmarna låta en ordförande hållas som alltid konsekvent beslutar tvärt emot voteringarnas utfall? I vilket annat sällskap låter man skattmästaren omväljas och få förnyat förtroende enbart på meriten att han hittills inte försnillat medlemmarnas alla medel? Samme skattmästare meddelar även helt oförblommerat att han undsluppit revisorernas anmärkningar bara för det han bjudit dem på bättre supéer. En sekreterare låter överlämna en storartad miljonrubeldonation till sällskapet och ingen blir ledsen när den visar sig vara värd cirka tio öre!

Redan i det första protokollet från 1921 nämns att Gillet är ett sällskap efter ungefär samma grunder som "Idun". Idun, som av gillesbröderna alltså betraktades som flickans moder, var ett sällskap som bildades i Stockholm den 22 november 1862. Idun hade som ändamål att till personligt umgänge sammanföra "i Stockholm bosatte män, hvilka åt vetenskap, viterhet och konst på skilda banor egna verksamhet och intresse". Man sammanträdde en gång i månaden på Hotel Fenix på Drottninggatan 71. Ett kuriosum ur den högre skolan är uppgiften att en av småplaneterna mellan Mars och Jupiter namngivits efter sällskapet Idun i Stockholm.

När sällskapet år 1877 gästades av en föreläsare från Astronomische Gesellschaft fick denne underrättelse från Berlin om småplanetens upptäckt och beslutade sig på stående fot döpa den till just Idun.

Det som kan betraktas som Sällskapet Gillets tidigare bortglömda halvsystem är sällskapet Idun som instiftades i staden Karlskrona den 22 november 1872 – alltså på dagen exakt tio år efter stockholms-sällskapet bildande. Vilket hotell man samlats på förtäljer inte källorna men det var i alla fall inte Stadshotellet i Karlskrona för det hade ännu inte blivit uppfört. Detta sällskapet Idun i Karlskrona blev inte så långlivat, det upplöstes redan 1876.

Detta var några rader om Sällskapet Gillets bakgrund och tillkomst-historia. En läsning av åttio års protokoll och verksamhetsberättelser visar att vi senare bröder förvaltat det uppsluppna och humoristiska arvet väl. Däremot har det ibland varit sämre ställt med ordning och reda bland pappren. Somliga protokoll saknas – bland annat det som måste finnas från föredraget av en fransk rakbladsfabrikant.

Michael Helgesson

Gillets första protokoll

"PROTOKOLL, HÄLLET VID SAMMANTRÄDE Å Stadshotellet den 12 maj 1921.
Närvarande: rektor Lövgren, doktor Lundmark, tandläkare Strehlenert, överstelöjtnant Aminoff, stationsingenjören friherre S. Sparre, kamrer Axel Lundgren, tullförvaltare Camp, kapten C Söderberg, folkskoleinspektör Aurell, kapten Edw. Schmiterlov, majoren friherre v. Otter.

§ 1

Öppnades sammankomsten av rektor Lövgren, som önskade de närvarande välkomna, varefter han i ett kort anförande framhöll behovet och önskvärdheten av bildandet av en förening efter ungefär samma grunder som "Idun".

§ 2

Beslöt de närvarande efter en kort diskussion att bilda en förening i ändamål att sammanföra bildade män av olika yrken för diskussion av kulturella frågor, för idkandet av litterär och konstnärlig verksamhet inom lämpliga delar av olika konst samt för hållandet av föredrag i upplysningssyfte.

§ 3

Beslöt att en styrelse, bestående av ordförande, sekreterare och klubbmästare skulle tillsättas, och valdes med anledning härav:

till ordförande: rektor B. Lövgren

till sekreterare: överstelöjtnant Iwan T. Aminoff

till klubbmästare: tandläkare I. Strehlenert.

Jämte dessa skulle tvenne personer i egenskap av konsulterande vid inval ingå i styrelsen och utsågos härtill doktor Lundmark och landssekreterare J. Fröberg.

§ 4

Åt styrelsen uppdrogs att till nästa sammanträde inkomma med förslag till namn för föreningen.

Josef Fröberg.
Ill. Aja Bartinsky.

Lagerlunden, Stadshotellet, i början av föregående sekel. Vykort.

§ 5

För inval av medlem bestämdes: Varje medlem äger föreslå person, lämplig för inträde, och skall styrelsen framlägga namnet på sålunda föreslagen inträdessökande till nästa allmänna sammanträde. Vid eller efter detsamma äger medlem, om han så önskar, att inför styrelsen ingiva sitt veto jämte ratio för detsamma. Styrelsen prövar och fastställer inträdesansökan för varje fall, och mot dess beslut finnes ingen appell.

§ 6

Styrelsen skulle till nästa sammanträde framkomma med stadgeförelag att diskuteras av medlemmarna.

§ 7

Föreslogs till inträde ett visst antal personer. Vidare förekom ej.

Karlskrona den 12 maj 1921
Iwan T. Aminoff "

Gillet 1921 – 1926 Femårsberättelse

Björn Holmgren. Ill. Jison.

Gottlieb Wirde.
Ill. Aja Bartinsky.

GILLET I KARLSKRONA ÄR EN I HÖGSTA GRAD både bildad och bildande organisation. Under det att sammanslutningar finnas där bildningen tar slut redan vid bildandet, håller Gillet än i dag, femårsdagen av dess lyckliga födelse, på med att bilda sina medlemmar allt vad tygen hålla.

Femåringens födelseakt ägde rum den 12 maj 1921 icke i hemmets lugna sköte utan på ett så pass publikt och oroligt ställe som Karlskrona Stadshotell och erbjöd även i övrigt det onormala, mot naturens ordning stridande faktum att födelsen ägde rum utan närvaro av en så pass viktig faktor som modern själv, en viss sig i Stockholm uppehållande Idun. I stället övervars akten av icke mindre än elva fäder. Vad försynen sålunda tager bort på ena hållet, lägger hon i sin vishet till på det andra. De herrar som alltså gemensamt ha att bära faderskapets ansvar äro rektor Birger Lövgren, doktor R Lundmark, tandläkaren I Strehlenert, överstelöjtnant I Aminoff, stationsingenjören frih. I Sparre, kamrer Axel Lundgren, tullförvaltare Chr. Camp, kapten C Söderberg, folkskoleinsp. Karl Aurell, kapten Edw. Schmiterlöv och överstelöjtnant F. von Otter. Av dessa fäder ha som bekant några hjärtlost övergivit sitt barn, somliga genom emigration, rektor Lövgren däremot sannolikt emedan han funnit barnet vanartigt samt misströstat om sin uppfostrareförmåga. Däremot har rektor L. *icke* yrkat på dess överlämnande till barnvårdsnämnden.

Trots sistnämnda förhållande har emellertid barnet, som vederbörligen undfick dopet den 29 oktober ovannämnda år i närvaro av åtskilliga faddrar, utvecklats till ett livskraftigt, vetgirigt och på det hela taget ganska välartat sådant, tack vare ett energiskt arbete av lärarkrafter, föräldrar och målsmän. Undervisningen i historia och geografi har letts av rektor Lövgren och adjunkt Wirde, vilka orienterat dottern, den förre i *Det gamla Japan* och den senare i *Östeuropas natur och naturtillgångar*; i sociologi, av lektor Lars Lindberg med ämnet *Den engelska arbetarens ställning 1760 - 1830*, i arkeologi av rektor P. Wenström, som informerat henne i runornas värld samt i *Ärvtlighetsproblemet och rashygien* av dr. J. Lagerholm. Sistnämnda lektion

var måhända en smula för lärd för Lövgrens fattningsförmåga, ty han somnade så småningom. Dock, hoppoms, icke utan att dessförinnan åtminstone något fastnat i minnet. På klassisk mark har vägledare varit lektor P.S. Baecklund som i en ståtlig film rullat upp *Caesars hjärtebarn*, samt i ett avsnitt ur *Frankrikes medeltida kulturhistoria* adjunkt E. Tham. Kapten W. Englund har undervisat i *Einsteins Teorier*, vilken undervisning, enligt protokollet utövat ett "närmast förintande intryck, som endast kan jämföras med den parabol som uppstår genom integralkalkylens av sjunde dimensionen multipelrelation till $\cosinus - xy + 4711$ ". – Flickans undervisning i religiösa ting har företrädesvis legat i händerna på kyrkoherde Olof Olsson i Torhamn, som dock i stil med de Rydénska linjerna lämnade katekesen åsido för *Germanernas mera pittoreska världs- och livsåskådning*. *Sveriges örtagård* målades i all sin härlighet upp för tösens förtjusta blickar av kommandör Björn Holmgren och resebilder från främmande land tecknades av greve Hugo Wachtmeister som lät henne följa med på en tripp till *Atén och dess minnesmärken*, av amiral Otto Lybeck som serverar några episoder från *en vistelse i tsartidens Ryssland* samt kommandörkapten A. Jacobi som tog henne med på en färd till *det nya Turkiet*. Tösens mera merkantila utbildning har hittills endast hafts om hand av greve Axel A:son Wachtmeister, som i ord och bild behandlat *Norrland och dess industrier*.

Flickan har vidare bildats i sång och musik med mera sådant. Trenne musikaftnar ha sålunda varit anordnade, nämligen en *Schumanns – Schubertafton*, en *Wennerbergafton* och en *Otto Lindbladafton*, varvid resp. rådman H. Levertin, nuvarande ordf, dr Lundmark samt dr Christer Nilsson givit orienterande vägledning, varjämte vår högt skattade stab av sång- och instrumentalistkrafter musikdirektör Sjöberg, bröderna Stjernberg, rådman Levertin, dr Widén, major Ericson, kamrer Axel Lundgren, folkskolläraren Hugo Johansson, revisor Axel Andersson, folkskoleinspektör Aurell m fl. illustrerat med prov på kompositörens tondiktning. Det sistnämnda gardet har dessutom med stor och tacknämlig frikostighet bjudit på en mängd andra musikstunder under årens lopp.

Apropos konst bör nämnas att femåringen även fått göra sina lärospån ifråga om målarkonst genom en *utställning* som ägde rum den 7 december 1922 å Stadshotellet. Huru instruktiv och givande denna utställning var såväl för tösen som för hela landets utveckling på området kan endast den till fullo vitsorda, som hade lyckan se de utställda alstren. Skam blott om själva prisutdelningen blev en fullständig skandal. Under det rätt obskyra saker premierades, erhöles sådana som t ex kamrer Lundgrens "Familjelucka" och undertecknads "Karl XII:s gemål" icke ens ett simpelt heders-

Christer Nilsson.
Ill. Aja Bartinsky

Lars Levertin

Calle Stjernberg.
Ill. Aja Bartinsky.

Svante Sjöberg.
Ill. Aja Bartinsky.

Sven Ericsson. Ill. Aladdin.

omnämmande. Och dock måste man stanna fascinerad och förstummad inför det verkligt originella för att icke säga banbrytande sätt, på vilket den förre förstätt att utnyttja plumpmekniken på läskpappersarken. Och vad sistnämnda porträtt beträffar var det icke en av de besökande, som icke fann att konstnären på ett rent fotografiskt sätt lyckats fånga det intetsägande hos bemålde höga person. Denna skamliga orättvisa och mannamån från prisnämndens sida kan endast förklaras därav att bland densamma även befann sig en bankman. Er sådan kompetens faller ju nämligen icke inom målningens utan endast inom raderingens område.

En vida vackrare blick i konstundervisningens historia erbjöds då den minnesrika afton, när Iduns Karlskronadotter fick fröjda sig åt dr Reutherborgs Furturistiska uppträdande som Lucia. Det blev en formlig apoteos till nakenheten i konsten. För att ge dem som icke fingo vara med en liten antydning om den överväldigande skönhetsynen kan nämnas att det var vid detta tillfälle Venus från Milo slog armarna av sig i desperation över att finna sig distanserad i avseende på de sk Venusmåten. Man förvånar sig endast över att hon nöjde sig med att endast krossa armarna.

Föreningens uppfostran har emellertid icke ens stannat vid allt detta. I samband med en högst närande materiell förplägnad under intim samvärkan mellan klubbmästaren och Stadshotellet har hon under symposierna haft rika tillfällen att utbilda sig även i orationens ädla konst. Här ha de goda föredömena personligen trängts med varandra. Med kännedom om vederbörande lärares blygsamhet äro här nomina odiosa. Men vem kunde dock undgå att se och röras av tåren i barnets öga, när farbror Reutherborgs sonora stämma ljöd över salen! Vem kunde undgå att gripas av det klassiska patos, med vilken han t. ex. tackade sin vän doktor Lagerholm för hans föredrag om Ärvtlighetsproblemet eller avlevererade sitt avskedskvåde till samme man vid dennes flyttning från orten! Vem kan glömma Penta Ericssons spontana hyllning inför vännen och trätobrodern Reutherborgs många årliga födelsedagar, eller Caesar Baecklunds drapa inför sin förestående samhällssortie, där han ställde så gott som samtliga gillebröder under en något omild okulär besiktning, innan han avslöt sin oration med att intonera Gaudeamus igitur med en stämma och sångkonst, till vilken ingen sammanslutning i världen äger någon motsvarighet. Numera sjunger som bekant lektor Baecklund falskt i Hälsingborg, men hans konster leva alltså kvar här inom röda hjärtan och spräckta örhinnor.

Man förstår av allt detta att femårsbarnet hittills fått en sk god uppfostran och följaktligen måste arta sig väl under fader ordförandens milda och kultiverade men samtidigt fasta ledning. Det fick också ett riktigt vackert

betyg sistlidna höst, då dess moder Idun som hemnavarande i Stockholm, och dittills glöms av sina plikter, då avlade ett besök hos sin dotter i Karlskrona med dr. Ruben G:son som ombud. Denne talade visserligen mest om kvinnogestalter i Frödings diktning men hade även uppmuntrande ord till den lilla, vilken f. ö. den kvällen var i ganska god form. Man har alltså att på femåringens födelseclag, i dag lyckönska det till fortsatt utveckling i ålder, visdom och glädje, med ett ord till en ljuv framtid.

En femårsberättelse bör kanske ytterligare lämna några upplysningar. Gillets första styrelse i komplett skick utgjordes av rektor W. Lövgren, ordf., lasarettsläkare R. Lundmark v. ordf., överstelöjtnant I. Aminoff, sekr., landssekreterare Josef Fröberg, skattmästare, och tandläkare I. Strehlenert, klubbmästare, med adjunkt P. Wenström och undertecknad som suppleanter. Sedan dess ha på grund av avflyttning från orten och utträde ur sällskapet vissa förändringar försiggått i styrelsens sammansättning. Den nuvarande personalen är känd. De först valda revisorerna marinintendent M. Rydén och kamrer G. Winbladh ha städse återvalts i likhet med suppleanten ingenjör H. Segerberg och samtliga inneha ännu sina poster.

Vidare bör upplysas om att Gillet under de gångna fem åren haft inalles 18 allmänna sammanträden, en utflykt med damer oräknat, samt dess styrelse 25 sammanträden. Räkenskaperna har skattmästaren, landssekr. J. Fröberg alltjämt hand om. Tack vare hans årligen för revisorerna givna bättre supéer har han hittills lyckats undgå några som helst anmärkningar mot sitt fögderi från dessas sida. Detta i trots av att han laborerat med icke blott en kassa, som enligt senaste revisionsberättelse balanserade å kr 672:65 med en behållning av kr 530:30 utan även med en storartad miljonrubeldonation. Den senare härstammar som bekant från sällskapetets förra sekreterare överstelöjtnant Aminoff, vilken kort därefter avflyttade från orten för att därmed undandraga sig de besvärande former i vilka Gillebrödernas tacksamhet tog sig uttryck. Donationen uppgives ännu inte vara förskingrad av skattmästaren och uppgår enligt senaste bokslut till tio öre i svenskt mynt.

Bengt Lindberg

Johan Widén. Ill. Aladdin.

Bengt Lindberg. Ill. Aja Bartinsky

Gillet 1921 – 1931 Tioårsberättelse

Hj. Falk. Ill. Aja Bartinsky.

J. Lagerholm. Ill. Aja Bartinsky.

Sven Hagströmer. Ill. Aja Bartinsky.

”DET VAR ÖVERSTELÖJTNANTEN IWAN AMINOFF, som först föreslog namnet Gillet, vilket accepterades på det första allmänna sammanträdet på Städt den 29 oktober 1921. Vid samma tillfälle uppdrogs åt landssekreteraren Josef Fröberg att utarbeta förslag till stadgar, då – som det heter - 'skriva stadgar är Josefs bröd'. Han gjorde det tydligen med berömvärd skicklighet, ty de ha hållit sig tämligen oförändrade. De ha endast i tvenne punkter undergått förändring. Den ena var, då de nuvarande suppleanterna läroverksadjunkt P. Wenström och kapten Hj. Falk lyckades förmå sällskapet att förvandla dem och deras efterträdare från enkla suppleanter till ordinarie styrelsemedlemmar t. v. utan särskild portfölj. Detta förtroende missbrukade de emellertid till den grad, att sällskapet fann sig föranlåtet att insätta den förre på vice ordförandeposten och bestraffa den andre med sekreterarsysslan.

Av styrelsens funktionärer är det endast tvenne, som under hela tioårsperioden beklätt sina ämbeten, nämligen skattmästaren J. Fröberg och klubbmästaren I. Strehlenert. Ordförandestolen har innehafts av tre medlemmar. När dåvarande rektor B. Löfgren den 29 mars 1923 nedlade den ännu ej tillverkade ordförandeklubban – den är en gåva av Okänd från år 1925 – övertogs den omedelbart av doktor Lundmark, varmed en renässans i sällskapets verksamhet inträffade.

När ordförandeklubban föll ur hans hand, övertogs den av vår nuvarande ordförande (rådman Lars Levertin) den 11 oktober 1927. Under hans fasta och milda spira har Gillet tillvuxit i ålder och visdom med bevarande av ungdomssinne och levnadslust.

Av sällskapets fem sekreterare utgjorde den livlige, mångfrestande, impulsive och varmhjärtade Iwan Aminoff den förste. Han började den långa raden av föredrag med en framställning av 'Människosläktets barndom' och nöjde sig icke med att belysa frågan enbart med sin fantasi ultraviolette strålar, utan han avtäckte också för oss en av honom egenhändigt formad bild av den tämligen avskräckande hypotetiske stamfadern. Den andre i ordningen av sekreterarna var chefredaktören Bengt Lindberg. Minnet av hans klara och rörliga in-

tellect, hans spirituella improvisationer och hans uddigt elegant utformade protokoll står klart för oss alla äldre medlemmar, men vi minnas honom också som en god människa och en trofast vän. Ur den hyllning, som Lindbergs efterträdare som sekreterare Hj. Falk, ägnade den bortgångne, tillåter jag mig citera en strof:

*Vi minnas honom här från allvarsstunder
och ifrån löjets flyende sekunder,
från vittra lekar och från glada skratt.
Och är det sant, det, som de visa lärde,
att vänskap äger ett ovanslikt värde,
då har han givit oss en kostbar skatt.*

Stadshotellets Gula salong eller Lilla sal utgjorde länge den yttre ramen för sammankomsterna. Redan efter tre år har emellertid tydligen missnöje med anordningarna därstädes eller kanske rättare valutan för priserna uppstått. Den 10 september 1924 diskuterades nämligen i styrelsen möjligheten att anordna sammanträdena på Sjöofficersmässen, 'då kostnaderna på Stadshotellet äro väl höga'. Någon förändring vidtogs likväl ej förrän år 1927. Det sista sammanträdet på Statt ägde då rum den 13 maj, alltså i dag för fyra år sedan, och den 11 oktober det första på Storkällaren (!), vars då nyinrättade festväning sedan dess undantagslöst fått härbärgera Gilliets medlemmar under föredragen och nachspielen.

Förmodligen hade också doktor J. Reutherborgs föredrag den 3 april 1928 över Johan Anders Wadman åtföljts av vokala prestationer. I Hj. Falks protokoll heter det härom: För att ytterligare illustrera det intressanta föredraget hade föreläsaren mot 14 dagars allt fritt å Fur (sanatorium) lyckats förvärva major Sven Ericsson, vilken till dr Reutherborgs, sin egen och gillesmedlemmarnas stora glädje föredrog en del av Wadmans sånger, såsom 'Jag vill ha rus', 'Fjäril vingad' och 'Dåne lik.'. Musikalisk underhållning har f. ö. i stor utsträckning bjudits gillesmedlemmarna. Utom redan omnämnda musici ha därvid doktor J. Widén och adjunkt Kreuger varit flitigt verksamma. Den 2 november 1928 uppträdde en musikalisk trio, bestående av herrar Aurell, Alm och Sandquist och den 5 december 1930 spelade en hel orkester, d. v. s. herrar Alm, Ringvall, Gudmundsson och Hild.

Den första damfesten hölls 1927 med föredrag av fru Levertin: *Kvinnor som lyst och älskat.*

Av de inalles 38 föredrag, som under de tio åren hållits i sällskapet, ha endast sex hållits av inbjudna föreläsare, medan alla de övriga hållits av medlemmar i sällskapet."

Utdrag ur tioårsberättelsen, författad av Gottlieb Wirde

O.G. Alm. Ill. Aja Bartinsky.

F.W. Flensburg.
Ill. Aja Bartinsky.

Arvid Sandquist. Ill. Aja Bartinsky.
(självporträtt)

Gillet 1931 – 1961

På "Angelinos" tid

Anders Prag. Ill. Aladdin.

Fredrik Stenkula. Ill. Aladdin.

Torsten Wall. Ill. Aladdin.

GILLET'S 10-ÅRSJUBILEUM HÖLLS I MAJ 1931 på Stadshotellet i Karlskrona med 86 deltagare. Till tonerna av Gillets festmarsch, komponerad av brodern Ringvall, spelad av Gillets orkester, intågade bröderna (några systrar nämns inte i protokollet) till festligt dukade bord. Den egna orkestern bestod av den kände musikediktören Ringvall vid pianot, läroverksadjunkten Kreuger och musikediktören Gudmundsson med var sin fiol, och musikediktören Alm med flöjt. Ordföranden, rådmannen, polismästaren m m, Lars Levertin presiderade och landshövdingen, tillika Gillesbroder, Sven Hagströmer talade och berömde arrangemangen. Ett dussin anföranden, de flesta på vers, framfördes, bl a av rådmän FW Flensburg. Doktor Prag sjöng till luta och Alm ledde Gillets musikkapell. Klubbmästaren, skoltandläkare Iwan Strehlenert, hälsade välkommen till bords, enligt vacker tradition i bunden form (fem verser):

*"Till fest till jubelfest,
har Gillet kallat Er,
och utan större gest
dess hälsning nu jag ger.*

*Vi samlats hit i dag
att hylla Gillets mål.
För Eder höjer jag
en hjärtlig välkomstkål."*

Under kvällen sjöng vidare vice ordföranden, major Sven Ericsson, ackompanjerad av doktor Johan Widén, tre sånger av Karlfelt, tonsatta av P:son Berger.

Protokollen fördes vid denna tid av läroverksadjunkt Gottlieb Wirde i egenskap av sekreterare. Av dessa framgår att styrelsen även bestod av landssekreteraren Josef Fröberg (skattmästare) och folkskoleinspektör Karl Aurell. Alla mycket kända medborgare i örlogs- och garnisonsstaden Karlskrona.

Gillet's 10-årsjubileum.

Dubbagen den 15 inständande maj kommer Gillet att högtidligt hålla sin tioåriga tillvaro med middag på Stadshotellets stora sal kl. 7 e. m. och uppmanas Gillet's medlemmar att mangrant närvara vid denna fest. Då det är nödvändigt att i god tid erhålla hänsyn om anslutningen till festligheterna, anhålls, att medlemmarna snarast möjligt och senast den 4 maj till klubbvärdarna, tandläkaren J. Stenlund, Stortorget 10, Karleby, insända bindande anmälan om deltagande. Efter middagen samhoas.

Menu

Smörgåsarböd

Klar värsggna

Ryding

Brasert

Vino

Blanda å Vost

Blåbira

Småpa, påserr, hallv, 1/4 panna
eller 1 gl. cognac, biskopsgöpet
Pris: kr. 2: 20

Klubb: Drottning Biljetter 1000 vid ingången

Kallelse och matsedel
vid Gillet's 10-årsjubileum.

Detta gällde också de nya medlemmar, som invaldes de närmaste och följande åren, exempelvis:

Kommandör (sedermera amiral) G Bjurner, kapten (generalmajor) G Möller, stadsfogde A Niklasson, överläkare E Rietz, Karlshamn, marinläkare F Stenkula, polismästare A Thorold, musikkdirektör Torsten Wall, godsägare A Werner, Göholm, amiral C O Lindsström, lektor N Ödén, doktor T Carle, doktor E Gjertz, sekreterare C Lambert-Olsson, läroverksadjunkt G Sjögren, kamrer (hypoteksdirektör) H Sjöström, musikkdirektör A Stenbjörn, lektor R Stjernman, hovjuvelerare H Bolin, överlantmätare B Edstam, direktör G Runnquist, Olofström, lektor Sture Holm, disponent Uno Larsson, Kallinge, musikkdirektör D Murgård, amiral G Ehrensvärd, amiralitetspastor C O Elmgård, kommandör (amiral) N Wijkmark, bryggeridirektör C H Jephson, radioman, lärare, m m Sven-Öjvind Swahn och stadsarkitekt S Ullén. Som synes ett urval av högre tjänstemän med enstaka inslag från stadens borgerskap.

År 1932 önskade Lars Levertin avgå efter fem år som ordförande. Till hans efterträdare utsågs en annan kulturpersonlighet, lektor Lars Lindberg. Vid hans avflyttning till Lidingö 1934 valdes förre sekreteraren i Gillet, Gottlieb Wirde, även han en kulturellt känd person. Wirde kom att leda sällskapet i fjorton år fram till 1948, då han efterträddes

Curt Lambert-Olsson. Ill. Aladdin.

N. Wijkmark. Ill. Jison.

Hans Bolin. Ill. Aladdin.

Hans Wachtmeister. Ill. Aladdin.

Bror Angelin. Självporträtt.

av doktor Torsten Carle. Senare ordförande har varit överstelöjtnant Hans Bolin (1950-54) och greve Hans Wachtmeister (1954-57), varefter läroverksadjunkt Gustaf Sjögren tillträdde. Han kom sedan under en tioårsperiod som Gillets ordförande att verka i fortsatt humanistisk anda.

Den viktiga sekreterarebefattningen efter Gottlieb Wirde tillsattes genom val 1932 med teckningslärare Bror Angelin. Han hade invalts 1930 och redan samma år debuterat som tillfällig sekreterare vid något möte. Förmodligen hade hans talanger då uppmärksammats. Efter bara två år som protokollförare ville emellertid Angelin avgå med motiveringen att han "icke längre, sedan han ingått giftermål, hade tid och krafter för Gillets protokoll". Lektor Sten Lidén, även han med fin humoristisk läggning, fick rycka in som sekreterare. Men efter två år, 1936, hade tydligen Angelin återvunnit sina krafter och ställde sig ånyo till förfogande "vid protokollet". Denna gång stannade han som sekreterare i elva år, d v s till 1947. Sammanlagt måste Angelin ha skrivit ett 70-tal protokoll i Gillet, om man räknar även tillfälliga "inhopp" som sekreterare efter avgången ur styrelsen.

Efterträdare som sekreterare blev arkitekt Hans Schlyter, sedan rådmann Ivar Holm, komminister Börje Forsberg, amiralitetspredikant Sven Evander med läroverksadjunkt Stig Klingstedt som tillfällig ersättare, major Percy Dahlheim, rektor Åke Pålsson och komminister Magnus Johansson.

Bror Angelin, som tjänstgjorde som sekreterare under större delen av 1930- och 1940-talen, kom givetvis att i hög grad sätta sin prägel på Gillets arbete. Förutom föredrag med diskussioner kom uppläsning av protokoll att väcka alltmer intresse och bli en betydelsefull och roande del av sammanträdena. Angelins både språkliga och konstnärliga begåvning kom här till sin rätt. Hans enastående fantasi lät honom referera ett föredrag på det sätt han själv uppfattade eller ville uppfattade det. Ofta var det svårt att igenkänna talarens framställning. Men vissa fakta fanns alltid med, exempelvis titeln på anförandet och talarens namn. Ibland fick Angelin låna föredragshållarens handskrivna manuskript men klagade på otydlig stil, minnande om texten på den berömda Rökstenen, som endast gissningsvis gått att tyda. Självt hade han som tecknare och målare en både vacker och lättast piktur.

Publiken beskrevs också i protokollen som lyssnande eller sömning beroende på ämnet eller föreläsarens fängslande förmåga.

När apotekare Sverre höll ett synnerligt sakligt föredrag om "Läkemedel och folkmedicin under gångna tider" passade sekreteraren på att i protokollet framhålla ett förmodligen eget recept: "En välsmakande och mycket välgörande medicin, som hjälpte mot alla åkommor, åstadkoms

enligt ett recept från 1458, om man i ankans fett och kungsörnens galla kokade strupen av en gammal höna och sedan som krydda tillsatte storkens ärlaste organ, varav man kan se, att den sistnämnda fågeln redan på den tiden spelade en viktig roll".

Vid ett annat föredrag, hållet av professor Helge Kjellin, om "Athos med dess bekanta munkordnar och kloster" synes det som om Angelins fantasi skenat iväg till en liten story:

"Det förnämsta munkklostret hette Lauraklostret, som grundades redan på 900-talet men först i slutet av 1400-talet fick sitt nuvarande namn, till minne av den enda kvinna som besökt trakten. År 1466 och olyckligtvis på våren ankom nämligen till Athos en ensamstående, självförsörjande kvinna vid namn Laura. Då det inte fanns någon damavdelning vid klostret och då Laura ändå tyckte om platsen, beslöt hon sig för att stanna och startade så ett litet hembageri, som blev mycket populärt, och som årligen försåg Athos med negerkyssar och – färskas munkar. Det avlägsna läget gjorde dock svårigheterna att anskaffa jäst så småningom oöverkomliga och därmed krympte också Lauras munkar från ståtliga pösmunkar till platta och torra raggmunkar. När hon hösten 1496 endast kunde prestera en s k skrapbulle, nödgades hon nedlägga rörelsen" o s v.

Civilingenjör Lars-Olof Skantzé höll på 30-talet föreläsning om "Brasilien i våra dagar", varom protokollet förtäljer:

"Inledningsvis visades en karta för att de närvarande skulle se, hur landet låg, hur floderna runno nedåt samt var de beryktade städerna voro belägna. Trots en betydande boskapsskötsel förekommer ingen kohandel (obs kohandeln i svensk politik vid denna tid), ty presidenten härskar med diktatorisk makt, så länge han kan hålla sig kvar, och då han avgår, sker detta vanligen diskret med extrabåt eller extratåg till någon reträttplats, som han själv sparar och gnidit ihop till under sina lyckliga dagar. Detta att själv sörja för sin ålders höst, kallas i en del kulturländer för enskild företagsamhet och är där föremål för stark opposition".

Lektor Robert Stjernman talade inför Gillet 1944 om "Flyttfåglarna i dikt och verklighet". Jag saxar ur Angelins protokoll:

Knut Fehr. Ill. Jison.

Paavo Lindqvist. Ill. Aladdin.

Åke Pählsson. Ill. Aladdin.

Frimurarehotellet omkring 1970.

"I anslutning till kvällens fågelföredrag spelade Wall, Blom och Alm j:r en sak av Måsort. Alm j:r hade ryckt in i stället för Olsson, som flyttat söderut och, enligt vad det sades, redan börjat häcka i Kungsparken i Malmö. Det sades också, att han särskilt om kvällarna med små drillar lockade allt vad panelhöns hette till parken.

Man brukar indela fåglarna i flyttfåglar, sådana som flytta, och stannfåglar, sådana som stanna d v s kvarsitare. Till de senare räknas i första hand gråsparven, som nu ser ut att trivas bättre än någonsin, sedan hästen (under kriget med bensinransonering) åter börjat sörja för den dagliga quicklunchen.

Nattugglan stannar också i längsta laget, men i kväll har Bergher och jag tummat på att det inte skall bli sent.

Beträffande flyttfåglarna i dikten nämnde talaren en del berömda storheter: Homeros, Jeremia, Anakreon och Olaus Magnus, men vad den senare egentligen skrivit det vete fåglarna.

Bofinken, näst näktergalen vår värsta park- och trädgårdspipare, hade den egenheten, att hanen kom hem tidigare än honan på kvällen. Om man ibland blir irriterad av hans drillar, bör man alltså betänka, att det kanske är det enda roliga han har.

Talaren berörde också fåglarnas oförklarliga förmåga att hitta hem efter en flyttning. Man vet ju själv, hur svårt det mången gång kan vara, även om man en längre tid bott på samma ställe.

Storken brukar, sen han tappat orken efter en arbetsam säsong, fara till Sydafrika.

Svalan flyger med en hastighet av 20 km i timmen. Brevduvan kan komma upp i ännu högre hastigheter, och det kloka djuret lär lägga in sin högsta växel, om det gäller sista förfalldagen."

Till slut rekommenderade talaren gillesbröderna att om vårkvällarna gå ut på balkongen och lyssna.

"Man måste dock först övertyga sig om, att det verkligen finns balkong. Sedan kan man stå där och lyssna till millioner fågelläten. Där kommer spelorren och galgfågeln, där flaxar trall- och lergöken, där susar kalvjärpen och där på låg höjd kaffegöken – vanligen tre i

följd. Har man riktigt tur med vädret, kan man även se vita höns. Ser man emellertid två höns, där det i verkligheten endast finns ett, så kallas det pippi i kvadrat”.

Nyinvalda bröder uppmanades att hålla anföranden i Gillet, dock icke för långa, d v s ”om Vasalopp påminnande föredrag”. Angelin föreslog ämnen: ”Kapten Gester – Om livet i Marseilles hamn, arkitekt Ruben – Om tapetens betydelse för undvikande av husras och för brandchef Zetterlund – Om effektiv eftersläckning”.

Damfest arrangerades i maj 1946, varom Angelin skrev i protokollet:

”Under tonerna av ’Liksom en herdinna högtidsklädd’, i marschtakt av Carl Michael Bellman, skedde intåget i festsalen, och det må vara mig förlåtet, om min tunga saknar ord att beskriva den toalettprakt, som där utvecklades. Inte nog med att de franska modehusen Patou Lelong m fl var representerade, man kunde även spåra flera inhemska hus med luftiga gastylltoaletter. Hur tjusades ej ens öga av, än fritt fram fallande sammetskompositioner i madonnemantlar – med lös draperad bak – än drömmar i tätt åtsmygande glanssiden, som på ett utomordentligt sätt markerade det komprimerade innehållet.”

Redan vid Gillets tillkomst hade musiken en framträdande roll tack vare medverkan av egna musikbegåvningar, kända Karlskronaprofiler som Lars Levertin, Svante Sjöberg, Calle och Ludde Stjernberg och Sven Ericsson. Detta musikintresse levde vidare under tidsperioden, som här beskrives. Enligt Angelins protokoll anpassades om möjligt musiken till föreläsningens innehåll. Vid professor Mobergs föredrag om ”Arabernas rike” utförde sålunda ”Gilletts musici Orientaliska danser. Det var direktören på fiol, Gudmundsson, direktören på orgel, Wall, direktören på flöjt, Alm, direktören för Pensionskassan, Sandquist, direktören Möller samt direktören för ferie-skolan, Kreuger, som svarade för den musikaliska programpunkten”. (Arvid Sandquist, som spelade fagott, var även skicklig karikatyrtecknare under artistnamnet Aja Bartinsky)

I Angelins protokoll beskrevs gärna måltiderna och dess intagande:

”Paragraf 10. Kastade sig den manstarka skaran över det dignande smörgåsbordet, som raskt avåts, och nedsköljdes allt med helan, halvan och andra klass.”

Daniel Feyerabend. Ill. Jison.

Sven-Öjvind Swahn. Ill. Jison.

Storkällaren – andra huset till vänster
på Borgmästargatan. Vykort.

Ett annat protokoll:

"Paragraf 7. Supén intogs efter ny strategisk plan uppgjord av klubbmästaren. Efter gemensamt stormanfall mot smörgåsbordet, som snabbt intogs av det tunga artilleriet under det att de lättare stridskrafterna som vanligt höllo sig bakom, hade klubbmästaren placerat ut styrelseledamöterna att vara värdar vid var sitt bord. Såväl gäster som värdar prisade högt klubbmästarens arrangemang, och nya vänskapsband knötos i massa. Sålunda lovade slakteridirektören Dunér och doktor Lindskog, båda vid undertecknads bord, varandra högtidligt att vid kommande behov icke anlita någon tredje utomstående, utan skulle de alltid för s k vänskapspris slakta resp operera varandra."

1936 kostade småvarmt med efterrätt 3:85 kronor. Försök från källarmästarens sida att höja till 4 kronor avvisades alltid bestämt under hot om flyttning till annan insynad lokal.

På 30-talet var Gillets medlemsavgift 5 kronor, vilken höjdes till 7 kronor. Detta väckte stor opposition och ledde till en bakläxa för styrelsen vid nästa årsmöte, då avgiften retroaktivt återställdes till tidigare belopp.

Sammanträdena hölls under åren 1921-1927 på Stadshotellet i Karlskrona, 1927-1932 på Storkällaren och därefter på Frimurarehotellet fram till slutet av 50-talet. Gillet började då åter förlägga sina möten till Stadshotellet.

Nils Abrahamson

Gillet 1961 – 2001

UNDER 1960-TALET AVMATTADES DOKUMENTATIONEN i Gillet och de tidigare förekommande tioårsredovisningarna finns ej i behåll, om de nu skrivits överhuvudtaget. Om måhända detta berodde på sekretärvalet eller tidens revolutionära anda må vara osagt. Gillet har å andra sidan alltid satt en heder i att i protokoll raljera över formerna för arbetet. Samtidigt har tyvärr även en del av protokollen från de allmänna sammankomsterna för perioden 1961 till och med 1975 försvunnit. Inte ens alla föredrags titel finns i behåll. Här finns således utrymme för forskning och bidrag från bröderna.

Intet tyder emellertid på att denna period skulle skilja sig ifrån eller vara i avsaknad av program. Av bevarade kallelsekort, vilket även redovisats på annan plats i denna skrift, framgår att traditionen bevarats. Gillet har alltid främjat litteratur och kultur och verkat i upplysningssyfte.

L O Ålenius var på 1960-70-talet en uppskattad sekreterare. Den 28 oktober 1965 förklarar Ålenius hur hans anlag till sekreterare upptäcktes: "Efter att ordföranden, genom bristande insikter i mass-psykologi, demonstrerat hur man inte kan avpressa någon broder att öppet erkänna sina roliga anlag och sedan det konkreta förslaget Johnsson upprest sig och i sitt försvarstal betonat, att han väl besatt säkra kvalifikationer att avrätta vilken föredragshållare som helst, men icke kunde garantera att detta genomfördes på ett roligt sätt, förlöstes bröderna ur gastkramningen genom ett dynamiskt ingripande av doktor Froste, som bad ordföranden om förskonande, varvid ordföranden hävde tortyren och som jourhavande sekreterare tillgrep den broder ur de yngre leden som just nu vältrar sig i roligheter och som sålunda med detta varder totalt förbrukad."

Föredraget avsåg långtidsprognoser och vi saxar följande ur § 6:

"Orsaken till allt elände i Sverige är ju det växande välståndet. Vi får mindre tid över till arbete och vi blir för gamla. Dessa sanningar leder till för Sveriges industri katastrofala verkningar, internationellt sett. Arbetskraftsvolymen sjunker med 0,3 procent per år. Arbetstidsförkortningen fortskrider. Man når ett (och här knäade professorn in föredragets första och enda främmande ord) deficit för samtliga branscher på 250.000 –

Lars-Olof Ålenius. Ill. Aladdin.

300.000 personer. Och det kan ju aldrig passa ihop. Bladder-tavlan, tydligen för professorn välkänd till förekomst men icke till användningssätt, angreps nu med en stompfliknande filtpjäs och bekladdades med de gamla välkända sanningarna: $NP = I + K$ och den mera finstämda formeln $NP = I + K_p + K_o$. Ur dessa drogs alltså slutsatsen, att K_p måste bromsas. Vi är vana vid 4,5 procent. Bland annat en av orsakerna till förgubbningen. De aktiva skulle få 2 procent. Investeringarna måste öka kraftigt. Alla poster skall alltså öka. Hur löser vi detta problem? – Professorn avancerade nu i hukad ställning mot kusin Froste, som såg skakad ut, ty han hade glömt lösningen hemma”.

Ur protokollet den 10 maj 1972 kan man avnjuta en revisionsberättelse som förefaller lika aktuell idag med anledning av minister Björn Rosengrens börsintroduktion av Telia; ”den fruktade revisionsberättelsen förelåg för föredragning. Sällan hade miljön anpassats bättre för detta. Skumraskaffärerna föredrogs av sekreteraren mot mörk botten. Vårkänslorna hade till den grad erövrat revisorerna H. Sjöström och A. Körlin att revisionsberättelsen avfattats på vers (dock på hittills okänt versmått).

Här är en saxning som exempel:

”Kapitalet på banken man klokt installerat
därför haver man räntor också inkasserat
På flickor platt intet det blivit spenderat
och i Statsföretag man ej alls investerat”.

Ordförande 1957-1967 var Gustaf Sjögren, som genom sina historiska och litterära kunskaper och intressen, kom att bli av stor betydelse för Gillet. Patrik Skantze (Aladdin) skrev 1962 en studenthyllning på vers till sin historielärare Gustaf Sjögren, som slutade ”det låg ett skimmer över Gustafs dagar”. Detta Tegnércitat passar även in på ordförandetiden i Gillet.

Efter månaders ideellt forskningsarbete i Gillets arkiv har en ofullbordad föredragningslista från den 21 november 1968 kunnat rekonstrueras. Av denna framgår att styrelsen intill dess bestått av ordföranden Erik Landelius, vice ordföranden Gunnar Norström, sekreterare Sven Bengtsson, skattmästare Stellan Mens, klubbmästare Rolf Thorell och ledamöterna Arne Sundholm och Magnus Johansson. Vi får hoppas att måltiden för 15 kronor, pilaffris med curryhöns och gratinerad

Gustaf Sjögren. Ill. Aladdin

fisk, samma kväll var lika välsmakande som ämnet "Kurtisaner och konkubiner, utvecklingen av världens äldsta yrke genom tiderna" framfört av docenten i kirurgi vid Lunds universitet Knut Haeger.

I januari 1976 anslöt sig Gillet till Humanistiska förbundet. Utträde ägde dock rum redan i november 1980 och Gillet har än idag i sitt förråd kvar skrifter från förbundet härrörande sig från denna period. Huruvida utträdet ägde rum av pekuniära skäl eller av andra mer humanistiska skäl framgår ej.

Protokollen som trots allt finns i behåll utvisar att föredragen under 1970- och 1980-talet fann ett tio- till tjugotal åhörare och än färre matgäster, någon gång 5-6, vid den efterföljande måltiden. Det måste varit provande för restauratören med ett så ringa antal matgäster som säkert höll sig kvar i lokalerna, som intill 1974 var Stadshotellet, därefter Sjöofficersmässen, intill 23.00 eller senare. Styrelseprotokollen vittnar om att detta diskuterats en del under 1970-talet.

Det finns naturligtvis en hel del av de bevarade protokollen som visar på bredden hos såväl föredragshållare som sekreterare. Ibland undrar man vem av dessa som sätter mest prägel på noteringarna. När medlemmen Lars Grahn förde pennan i maj 1978 om Hansan är hela protokollet på vers, det enda i sitt slag såvitt kan konstateras.

1980-talet innebar föredrag av ansvariga för marinens insats vid U-137 incidenten endast några månader efter grundstötningen. Även ämnen som rört ost, i mars 1985, och vin, i mars 1994, har förekommit.

Protokollen är färgade av sekreterarens förmåga att lågmålt roa läsaren och under 1980- och 1990-talen har oftast pennan förts av först Per-Erik Jangvert och därefter Lennart Nordström, båda jurister, Jangvert som domare på stadens tingsrätt och Nordström som advokat i staden. Emellertid kan även vid behov vilken gillesbroder som helst bli anmodad föra protokoll, vilket också lett till att nya sekreterarämnen, som undertecknade, oavsiktligt visat sig vara kallade till sysslan.

Ur Nordströms penna kan följande hämtas från protokollet den 19 september 1985 när professor Ulf Cervin talade om Fritiof Nilsson Piraten: "Något överraskande för åhörarna omslöt anförandet endast glimtar av Piratens levnad och litterära alster – i varje fall ej mer än vad som fordrades för spralliga illustrationer av de litterära uttrycksmedel Piraten många gånger burleskt utnyttjade sig av. Bland annat funderade Cervin om möjligen Piraten skojade mer med läsaren än läsaren egentligen förstod, då han raljerade och underfundigt träffande beskrev händelser och mänskliga reaktioner med invävda dubbelmeningar. I *Bock i örtagård* finner vi i den analfabetiske Espings sällskap vid bordet på Horn den försupne, sluskige, servile slashasen Fabian. Fabius betyder egentligen böna, som i

Henrik Sjöström. Ill. Aladdin.

sin tur förklarar uttrycket "icke värd en böna" det vill säga rent skräp. Sälunda erhåller en så föraktlig person namnet Fabian. Burleska upptåg med djup tragik blandas i den mästerliga novellsamlingen *Historier från Färs*, där Piratens författarskap når sin fulländning i ett stramt men resonerande berättarskap om barndomens original och historier ur folklivet. Många gånger stod moralen, som Piraten uttrycker det, på en behagligt låg nivå. Historier om starka drycker förekommer ymnigt, och Piraten själv föredrog vitt vin och cognac. Han var mera kräsen med återställarna, där han favoriserade två sorter som svårligen gick att komma över i Sverige. Klart får man för sig att Rehnbergs Sädes skall lagras på Rhenbuteljer med kork. Kaffegöken är lika förföriskt tilltalande som det är farligt att ha monogram i kalsongerna. Piratens alkoholkonsumtion sjönk avsevärt sedan han passerat en glasdörr utan att i förväg ha öppnat densamma. Hans underfundiga skämtlynne kommer bland annat fram i märkliga yrkesbeteckningar och titlar såsom slavspeditör, sjöpassnotarie och tidvattenofficer. Överhuvud använder han gärna nautiska termer i olika sammanhang. Han blandar friskt och helt utan något system olika ords beståndsdelar för att få fram namn på kavallerister, som han i allmänhet finner såsom ganska korkade".

Vid 70-års jubileet talade Gunnar Ljusterdahl. Medlemmen Lars-Olof Grahn redovisar detta enligt följande:

"Herr Ljusterdahl talar i Gillet
Sakta smyga spända Gilles-bröder
uppå mässens mattor kring på tå.
Några re'n varandra varsamt stöder,
när mot biblioteket de ses gå.
Ljudlöst örlogshamnens militär
utav dagkapten viskas: "I gevär".
Inget "framåt marsch",
nej, stå still, bevars.
Herr Ljusterdahl talar i Gillet.

Gunnar Ljusterdahl i Gillet talar.
På en talarstol han gått ombord,
Medan milt i biblioteket dalar
majsol, kyssande konceptets ord.
Ånskönt någon kvad om "tid ur led"
även svstrarne idag är hos oss med.

En historisk stund
på Fredrikas grund.
Herr Ljusterdahl talar i Gillet.

Skild från oss av Smålands landskapsgränser
har han åkt till Blekinge i maj.
Utav tacksamhet vart öga glänser,
droppar ned på skjortblus och kavaj.
Vad är Grahnens sus? En parafra,
mot en ritt på brandsto't Balder, som Pegas.
Tyst Du näktergal
med Din madrigal.
Herr Ljusterdahl talar i Gillet"

Styrelsen har under många år intill hans bortgång 1999 haft en ovärderlig klubbmästare i Bo Swahn som handhaft matrikel, kallelser, kontakt med restauratören och platsreserveringar. Styrelsens för många att få fram föredragshållare har under 1980-och 1990-talet varit på ledamöterna Nils Abrahamson, Sven Bengtsson, Gunnar Strömberg, Bengt Lindström och Peter von Busch, samtliga allmänbildade specialister, var och en inom sitt område. Som ordförande efter Erik Landelius verkade Peter von Busch i många år, 1974-1987. Peter von Busch är fortfarande synnerligen aktiv och har under sina snart 30 år i styrelsen betytt mycket för sällskapet Gillet, icke minst genom anskaffandet av föredragshållare och egna framträdanden. Efter honom följde Stellan Mens 1987-1994 och advokaten Sven Bengtsson 1994-1999 som ordförande. Nuvarande ordförande är överläkaren Bengt Lindström.

Det finns i Gillets arkiv en hel del sidoinformation som exempelvis avskrifter av skrifter till olika tänkbara föredragshållare och deras av ursäkter fyllda avböjanden. Oftast blir man bemött med glädje vid kontakten med föredragshållare. Tyvärr synes ofta tiden vara även den högst upplystes fiende. Tillfrågad av styrelseledamoten Gunnar Strömberg beklagade författaren Peter Nilson sig i ett svar från den 30 januari 1996 över att han inte hade tillfälle att hålla föreläsning i Karlskrona med motiveringen;

"att det aldrig blir tid över till några föreläsningar numera. Att skriva böcker(och forskningen kring dem) är en tidsödande aktivitet som mycket sällan tillåter några bisysslor eller någon fritid."

Peter von Busch. Ill. Aladdin.

Stellan Mens.

Seden kring att invälja nya medlemmar och de i arkivet bevarade bekräftande tackbrev som följer på inval vittnar även om att trots allt någon rest kring själva gillestanken, det vill säga förenklat uttryckt brödernas omtanke om varandra, finns kvar. Under 1990-talet har Gillet, måhända styrkt av Karlskronas nyvaknande och tillväxt återigen vuxit i omfattning och styrka. Idag är det inte ovanligt att nedre stora salen på Sjöofficersmässen fylls av 100-talet åhörare när mer bekanta föredragshållare kan anskaffas. Rekord vad gäller antalet deltagare, 130 personer, nåddes säkerligen vid oktobermötet 2001, när Thorbjörn Fäldin höll föredraget "20 år efter U-137". 80-årsjubileet lockade 190 herrar med damer, säkerligen också ett rekorddeltagande. Normalt uppgår deltagarantalet till 30-40 personer med nästa lika många deltagare i den efterföljande supén och frågestunden. Därmed förvaltas väl själva gillestanken, vilket skiljer Gillet från en vanlig föreläsningsförening.

Pär Håkansson

Gillets 80-årsjubileum

I SÄLLSKAPETS JUBILEUM lördagen den 1 september 2001 deltog förutom Gillesbröder med damer även representanter för Karlskrona Damsällskap med herrar, sammanlagt omkring 190 personer.

På eftermiddagen skedde utfärd med abonnerad båt från Fisktorget till Fredrik Henrik af Chapmans lantställe, Skärfva. Salut med kanon avgavs vid landstigningen och en dubbelkvartett ur Sandgrenska manskören sjöng Bellmansvisor i parken. Framför det gustavianska templet, ritat av överamiralen och arkitekten Carl August Ehrensvärd, framförde Gillesbröderna Michael Helgesson och Ola Palmgren ett teaterstycke, där de föreställde F H af Chapman och hans underskeppsbyggmästare M Neuendorff. Delar av huvudbyggnaden eller ryggåsstugan med sina drygt 20 rum visades av värden på stället, Thomas Skröder. Sälunda besågs den åttasidiga Stora salen med det kupoliknande taket, Blå salongen (förmaket), Skära salongen och Kinesiska kabinettet. Kajutan (arbetsrummet) skymtade en trappa upp. I parken kunde besökarna njuta, förutom av naturen och templet, även av William Chambers nygotiska torn. En historisk tipsrunda ingick också i programmet, där frågor ställdes om bl.a. Skärfva, af Chapman och Ehrensvärd.

Samling framför huvudbyggnaden – "ryggåsstugan" – på Skärfva.
Foto: Bengt Lindström.

Vestalerna Tina Kjäll och Cecilia
Skröder serverade förfriskningar på
Skärfva. Foto: Bengt Lindström.

Bengt och Margareta Lindström i Stora salen på Skärfva.
Foto: Gunnar Strömberg

Återfärden företogs också med båt, som efter en vacker sjötur, gjorde tilläggning vid Marinmusei kaj på Stumholmen. På Marinmuseum vidtog sedan en festmåltid i 1700-talsstil med svenskt tidstypiskt sill- och brännvinsbord (blåbärs- och OP-brännvin). Till varmrätt serverades en "Påsakorv" tillagad och kryddad efter recept från samma tid. Inte heller skall förglömmas de stämmningsfulla tonerna från en kammarensemble.

Ordföranden, Bengt Lindström, hälsade välkommen och höll hyllningstal för Sällskapet Gillet. Gästernas tack framfördes per vers av Karlskrona Damsällskaps ordförande, Astrid Nilsson:

"På underbara Skärva,
ett världens arv som vi fått ära
ja, en klenod av särskilt slag
där man kan känna stort behag
vid fläkten av en 1700-talsvärld,
vid mötet med Chapman och Ehrenswärd.
Och tänk! – att för blott några få riksdaler,
få bli hänförd, förförd och förfriskad av Vestaler!

Men ikväll vi njuter av livet
Av allt gott som här är givet
Och tänk, att 1700-talets mat
Kan vara så spännande – och delikat!
Och brännevinet, det gamla svenska kära
Så många gånger vi sjungit till dess ära
Ja alla smakliga sensationer
Vi njutit till ljuva kammarmusiks-toner."

Härefter följde en kulturdebatt, s k kulturmedley, med författaren och fil. doktor *Tommy Olofsson* som moderator.

Gäster var arkitekt *Viveca Berntsson*, museichef *Tullan Gunér*, skolchef *Lenny Mostberg*, konstnär *Bengt Saltö*, länsantikvarie *Leifh Stenholm*, kulturchef *Ivar Wenster* och överintendent *Keith Wikander*.

Som chef för Sjöhistoriska museerna talade *Keith Wikander* om "den lilla staden kontra den stora".

Viveca Berntsson, fd stadsarkitekt, fick applåder för sina inlägg: "Karlskrona inte som andra städer – Tack Carl XI! – Bygg vid vattnet – Flytta Jarramas – Högsolan till Trossö".

Bengt Saltö betecknade sig som fri bildkonstnär: "Bo 93 och Båtsmanskasernens konsthall har varit av stor betydelse för staden, liksom utbytet över Östersjön".

Ola Palmgren och Michael Helgesson, spelade rollerna som af Chapman och hans underskeppsbyggnästare Neuendorff, vid Carl August Ehrensvärds gustavianska tempel på Skärfva. Foto: Bengt Lindström.

Dubbelkvartett ur Sandgrenska manskören underhöll med Bellmansånger på Skärfva. I mitten igenkänns gillesbrodern Lennart Fransson och till höger Lars Johansson. Foto:Gunnar Strömberg.

Skärgårdsutfärden till Skärfva. Foto: Bengt Lindström.

*Skärgårdsutfärden till Skärfva.
Foto: Bengt Lindström.*

*Kammarmusikensembeln Trifolium spelade vid middagen på Marinmuseum.
Foto: Bengt Lindström.*

*Tommy Olofsson var moderator
vid kulturdebatten på
Marinmuseum.
Deltagare: Viveca Berntsson,
Tullan Gunér, Lenny Mostberg,
Bengt Saltö, Leifh Stenholm, Ivar
Wenster och Keith Wikander.
Foto: Bengt Lindström.*

Tullan Gunér, Blekinge museums chef, framhöll "att man skall kulturellt arbeta med det konforma – läsa av hälsotillståndet".

Leifh Stenholm ansåg som länsantikvarie att Stumholmsprojektet varit mycket lyckat och något nytt i kulturväg. Han såg också gärna att både rock och opera spelades i bastion Aurora.

Lenny Mostberg, chef för stadens nyinrättade kulturskola, ville "bryta de vattentäta skotten – Lyssna – Jante bort".

Ivar Wenster, kulturchef i Karlskrona, nämnde att "kulturbegreppet inte få bli statiskt – biblioteket är det offentliga rummet – nya intryck från länderna runt Östersjön".

Även publiken gavs tillfälle att delta i debatten. Sälunda menade *Patrik Skantze* att "kultur är samtal". *Johnny Wallin* frågade "Vem skall bestämma om kulturen?".

Ordföranden, *Bengt Lindström*, gjorde ett tänkvärd inlägg om "Kropp och själ – Kultur är förädlade former av mänskligt liv".

Tommy Olofsson, moderator, ledde debatten på ett utomordentligt sätt genom lämpliga kommentarer, baserade på gedigna kunskaper om hemstaden.

Nils Abrahamson och Peter Althini

Program 1921 – 2001

Sammanställt av Peter Althini

1921

29 oktober
Mänsklighetens barndom
Iwan Aminoff

16 december
Det gamla Japan
Birger Lövgren

1922

27 februari
*Den engelske arbetarens
ställning 1760 – 1830*
Lars Lindberg

8 april
Runor och runforskning
F. Wenström

25 oktober
*Ärftlighetsproblem
och rashygien*
J. Lagerholm

7 december
*Östeuropas natur
och naturtillgångar*

1923

20 februari
Caesar
P. S. Baecklund

17 mars
Schubert och Schumann
L. Levertin

29 september
Atén och dess minnesmärken
H. Wachtmeister

11 december
Gunnar Wennerberg
R. Lundmark

1925

11 mars
*Minnen från vistelse i Ryssland
under tsartiden*
Otto Lybeck

8 maj
*Otto Lindblad
och hans samtida i Lund*
A. Christer-Nilsson

8 oktober
Frödlings kvinnogestalter
Ruben G:son Berg

3 december
Norrlands industrier
Axel Wachtmeister

1926

4 februari
*Intryck från en vistelse
i det nya Turkiet*
A. Jacobi

12 maj
*Tro och vetande i forntidens
läkekonst*
Einar Rietz

27 september
*Några strövtåg på den psykiska
forskningens fält*
Frits Witzell

1 december
*Strödda minnen från
Konstantinopel*
E. Lind af Hageby

1927

10 mars
*Svenska dialekter
och svenskt riksspråk*
Karl Lindberg

13 maj
Blodets individualitet
Sven Åkerlund

11 oktober
*Minnehögtid efter
Dr. Lundmark*
Lars Levertin

8 november
Kvinnor, som lyst och älskat
Fru Levertin

1928

27 februari
*Några undersökningar rörande
ungdomskriminaliteten*
N. Petersson

3 april
Johan Anders Wadman
J. Reutherborg

20 oktober
*Några intryck från Fylgias
långresa 1926-1927, speciellt
vad Mexico angår*
D. H. Tiselius

- 2 november
Rembrandt
Aron Borelius
- 1929
24 januari
Blekingekonstnärerna Nordenberg, Kronberg och Hasselberg
S. Leander
- 20 mars
Prag och dess svenskminnen
Frits Witzell
- 2 oktober
Kompositören J. A. Josefsson
Karl Aurell
- 29 november
En atlantresa i krigstid
Waldemar Swahn
- 1930
21 mars
Franska salonger och fransk litteratur
Lars Lindberg
- 5 maj
Något om intelligensmätning och exempel på dess användning
W. E. Englund
- 24 oktober
Skämtbilden genom tiderna
A. Borelius
- 5 december
Renässansmänniskor i Milano och några av dess byggnadsmärken
H. F. Gustrin
- 1931
5 februari
Alhambra och den moriska konsten i Spanien
G. Munthe
- 13 maj (10 år)
Ett dussin anföranden
- 22 oktober
Djurens språk
Hans Wallengren
- 3 december
Några intryck från en resa till Brasilien via Madeira
Axel Wachtmeister
- 1932
4 mars
Saltgruvorna i Wieliczka
Carl Schnider
- 13 maj
Kroppbyggnad och karaktär
S. Kihlstedt
- 4 oktober
Läkemedel och folkmedicin under gångna tider
Carl Sverre
- 8 december
1. Figaros författare och Strauss'
Gottlieb Wirde
- 2. Depressionens inverkan på den svenska telefonindustrin*
Ivar Strehlenert
- 1933
8 februari
Athos med dess bekanta munkordnar och kloster
Helge Kjellin
- 27 april
Erasmus Rotterdamus
Casper Tham
- 11 oktober
Släktarvet och vår nordiska ras
Gunnar Nordbeck
- 22 november
Kvinnopsykologi
Prof. Jäderholm
- 1934
12 februari
Några erinringar om Viktor Rydberg
S. Leander
- 14 april
Brasilien i våra dagar
Civ. ing. Skantze
- 25 oktober
Kring några av världsalltets och människosläktets gåtor
Claes Lindsström
- 6 december
Bland herdar och ruiner i Messenien
Natan Valmin
- 1935
13 februari
Staternas gestalt – några geopolitiska problem
Johan Feuk
- 11 mars
Bilder och skildringar från Malackahalvön
Fredrik Adelborg
- 4 maj
Paradiset
Paavo Lindqvist

24 oktober
Kalmar slott i belysning av de senaste årens undersökningar
Manne Hofrén

12 december
Passionsspelen i Oberammergau
Fritz Witzell

1936

13 februari
Kring Geijer, Gejrrar och andra värmlänningar
Hjalmar Falk

22 april
Smakbit av Mussolinis Rom
Einar Andersson

22 maj
Erik Sjöberg
F. Flensburg

23 oktober
Blekinge museum
S. Leander

24 november
Arabernas rike, drömmar och verklighet
Prof. Moberg

1937

15 februari
Gamla befästningar i sydöstra Sverige
Överstelöjtnant Enger

8 april
Om kroppslängden, varför några blir korta och andra långa
Hans Wallengren

21 maj
Carl Jonas Love Almqvist
Axel Wachtmeister

13 oktober
Några år hos John Bull och lite till
E. Öberg

9 december
Alamedan, en kulturhistorisk promenad
Sven Öjvind Swahn

1938

26 januari
Fridolin, löskekarten och jordanden. Tre gestalter i Karlfeldts diktning
Gunnar Carlsson

29 mars
Några minnen från en världsomsegling
U. Thorburn

20 maj
Ett besök vid världens största teleskop
S. Holm

19 oktober
Antigone och Medea
Sigurd Möller

30 november
Grieg
Torsten Wall

1939

22 februari
Humor och komik
Gunnar Carlsson

27 maj
(Ägde med 46 procents sannolikhet rum)

10 oktober
Klostervisdom och klosterkonst
Ernst Norlind

4 december
Den nordiska andan i nutida tysk ideologi
Nils Ödeen

1940

25 maj
Om sömnen
Sven Ingvar

26 september
Norsk aandsliv av idag
Fr. Paasche

26 november
Johan Sebastian Bach
Arne Stenbjörn

1941

2 februari
Corfitz Ulfeld och Leonora Christina under den danska tiden
Ernst Norlind

24 april
Sagan om Prometheus
Gunnar Carlsson

23 maj
Dramatiska bekymmer
Ragnar Josephsson

16 oktober
Sverige under Napoleonkrigens kris
Sture Arnell

1 december
Om djuphavsforskning
Robert Stjernman

1942

10 februari
*Intryck från en vistelse
i Finland under kriget*
Torsten Carle

21 april
*Några glimtar från växtvärlden
ur folkmedicinsk
och folkerotisk synpunkt*
Axel Wachtmeister

21 maj
*Yrkesmän inom den
gamla bondekulturen*
O. Lidén

20 oktober
Blekinges växtvärld
Björn Holmgren

11 december
Beethoven med mera
Wall, Olsson och Blom

1943

11 februari
Svensk historia i svensk konst
Manne Hofrén

13 april
Barn och vildar
Gunnar Carlsson

14 maj
Michelangelo
Ernst Norlind

9 oktober
*Fabian Månsson
som Blekingeskildrare*
Folke Wirén

19 november
*Skaldebiskopen
på Östrabo som stiftschef*
Ernst Norrman

1944

10 februari
Kaj Munk
Jaap de Jongh

24 mars
*Något om djur som utrotats till
följd av människans ingripande*
Torsten Gislén

15 maj
*Flyttfåglarna i dikt och
verklighet*
Robert Stjernman

25 september
Skämbilden genom tiderna
Aron Borelius

4 december
Mozart
Arne Stenbjörn

1945

2 februari
Xenofon i Anabasis
Albert Wifstrand

15 mars
*Ockuperat och befriat
Grekland*
Hans Ehrenstråle

24 maj
Chopin-film och lutspel
Sven Eriksson

4 oktober
*Ragnar Jändel
och Harry Martinson
som Blekingeskildrare*
Folke Wirén

29 november
*Gåtfulla länder i saga
och forskning*
Einar Ekegård

1946

4 februari
Asiatiska äventyr
Sten Bergman

28 mars
*Aktuella problem hos
Shakespeare*
Folke Wirén

11 maj (25 år)
Fest med damer
Einar Ekegård

15 oktober
Blekingeska tuberkolosstudier
Nils Levin

28 november
*Glimtar från musikens
verkstad*
Torsten Wall

1947

27 februari
*Vardagsliv på en svensk
herrgård under 1700-talet*
William Karlsson

8 maj
*Strövtåg med kameran från
Skönstavik till Kvikkjokk*
Hans Wachtmeister

8 oktober
Danmark under besaettelsen
A. H. Feilberg-Jørgensen

1 december
*Drömlivet i modern
forsknings ljus*
Carl Dymling

1948
6 februari
Rytmens trollmakt
Gunnar Carlsson

24 mars
*Fakta och funderingar rörande
luftkrigföringens mål och medel*
Torsten Rapp

29 april
Om det komiska
Alf Nyman

21 oktober
Det andra barbariet
Hans Ruin

30 november
H C Andersen
Fredrik Böök

1949
februari
*Den tusenåriga fredens rike,
jämte en betraktelse över
de yttersta tingen*
Gustaf Ljunggren

5 maj
*Med Albatross på
världsomsegling*
Waloddi Weibull

17 oktober
*Åldrandet ur medicinsk
synpunkt*
Folke Henschen

1 december
*En rundvandring i Prado,
Spaniens berömda
konstmuseum*
Aron Borelius

1950
1 februari
Skånsk humor
Nils Ludvig Olsson

28 mars
Ur Hans Larssons tankevärld
Gunnar Aspelin

23 maj
*Šergel, Ehrensverd och
Karlskrona*
O. Antonsson

19 oktober
Nils Hasselskogs Grönköping
Carl Fehrman

23 november
*Johann Sebastian Bach
med orgelillustrationer*
Arne Stenbjörn

1951
1 mars
*Genom årtusenden
i Medelhavsvärlden*
Hans Ruin

12 april
Hur man författar
Frans G. Bengtsson

5 maj (30 år)
30-årsjubileum

2 november
Segling i Grekiska arkipelagen
Göran Schildt

11 december
*Ett litterärt motiv
och några av dess variationer*
Gottlieb Wirde

1952
4 mars
*Att gå över (Ronneby)ån
efter vatten*
Sam Hillbom

16 maj
Ett kulturhistoriskt kåseri
Sten Broman

14 oktober
Dorestad – Birka – Nidaros
Sven Pettersson

27 november
*Håller vårt psykologiska
försvar?*
Thor Cavallin

1953
5 februari
*Odödlighetsproblemet
några allmänt
religionshistoriska
sympunkter*
Erland Ehnmark

5 mars
*Från Angiolo till Angelin –
strövtåg i den naturhistoriska...*
Hans Wachtmeister

7 maj
Rembrandt – ett tragiskt livsöde
Bror Angelin

20 oktober
Danska militäridyller
Gustaf Näsström

7 december
*Elisabeth I, drottning av
England*
Dagny Torbrand

1954
4 februari
*Grönland – tröskeln mellan
Atlanten och Nordpolen*
Bertil Wedin

24 mars
*Med P.O. Brönsted bland
greker, turkar och albaner*
Karl Eriksson

6 maj
*Färd i färg – HMS
Älvsnabbens långresa 1953 –
1954*
Sven Evander

28 oktober
När Blekinge blev svenskt
Jerker Rosén

2 december
*Statsmannen och karaktären.
Exempel och reflexioner*
Gunnar Dahmén

1955
17 februari
*Tekniskt bistånd i
underutvecklade länder*
Gunnar Heckscher

31 mars
Anna Maria Lemngren
F.W. Flensburg

5 maj
*Vintergatan
och den moderna världsbilden*
Bertil Lindblad

13 oktober
Mimmen
Sven Lidman

1 december
*Vildmark och civilisation
i Sydafrika*
Ove Almborn

1956
4 februari
Konst och konstliv i USA
Mårten Liljegren

9 mars
*Tio hektiska målarår
– Vincent van Gogh*
Bror Angelin

30 maj
Astronomi
Knut Lundmark

1 november
*Med vita krigare vid Omega
och svarta vid Nilens källa*
Rickard Nilsson

29 november
Mozart
F. Flensburg

1957
7 februari
Bildvisning Blekinge
Folke Wirén

16 maj
Bellman
Karl Fehrman

10 oktober
*Gråsugga, sjöborre och
tångräka*
Erik Dahl

21 november
Skatter i jorden
Manne Hofrén

1958
22 maj
Vikingar i Österled
Professor Rosén

30 oktober
På jakt efter runstenar
Sven Jansson

5 december
*Miljö och livsbetingelser
i vårt planetsystem*
Gösta Ehrensverd

1959
13 februari
*Från ståndsamhälle
till klassamhälle*
Sten Carlsson

27 februari
Sjukdomar
Folke Henschen

9 april
Sovjetsystemets inre uppbyggnad
Rektor Ekelund

21 maj
*Gamla och nya synpunkter på
människosläktets utveckling*
Allan Sundström

15 november
Toll
Gustaf Sjögren

1960

- 18 februari
Psalmer och jordbruk
H. Eklund
- 24 mars
Zorn, Josephson och deras samtida
Erik Langemark
- 20 oktober
Darwins utvecklingslära
Olof Andersson
- 24 november
Begåvning och intresse, närmast ur yrkesvalssynpunkt
Harald Eklund

1961

- 16 februari
Kranier kan ha sina öden
Folke Henschen
- 28 oktober (40 år)
Politiska prominenser, skånska odalmän i fest och vardag, Lundaspexare på turné
Anders Steen

1962

- 29 mars
Amiralitetskyrkan
C A Malmberg
- 10 augusti
Blekinge i storpolitiken
Bengt Bengtsson
- 19 oktober
Ur fabeldiktningens historia
Gerhard Bendz
- 9 december
De stora havsdjupens djurvärld
Anders Dahm

1963

- 28 februari
Till 150 års minnet av Bröderna Grimms sagor
Jan-Öjvind Swahn
- 16 maj
Kungsholmsforts historia
Alf Nyman
- 17 oktober
Langobarderna i våra landamären
Åke Ohlmark
- 28 november
Datamaskinen – dess funktion och möjligheter
Åke Ljunggran

1964

- 20 mars
Historiska röster på fonograf och grammofoon
Bertil Widerberg
- 23 april
Teologiska kyrkopolitiska brännpunkter i vår tid
Gustaf Wingren
- 21 maj
Marin planläggning på lång sikt
Gunnar Grandin
- 15 oktober
Tegnér som brevskrivare
Nils Palmborg
- 12 november
Glimtar ur Sveriges konsthistoria
Aron Borelius

1965

- 4 februari
Brännpunkter i världspolitiken
T G Wickbom
- 25 mars
Det marinpolitiska läget med tonvikt på Östersjön
Sven Fredriksson
- 20 maj
Medicinska problem vid rymdfärder
Martin Bergstedt
- 28 oktober
Arbetskraften och välståndet
Ragnar Bentzel
- 1966**
- 20 oktober
Amerikansk katastrofberedskap
Bernt Blomquist
- 1968**
- 29 februari
Rätt och orätt i svenskt talspråk
Ragnar Ljunggren
- 18 april
Läkemedelsutveckling
Matts Bergmark
- 10 oktober
Gamla och nya brottmål
Klas Lithner
- 21 november
Kurtisaner och konkubiner, utveckling av världens äldsta yrke
Knut Haeger

1969
30 januari
Nixons världspolitik (Europa, Främre orienten och Sydostasien)
Henry Christensson
10 april
Människans ansikte
Magnus Johansson
8 maj
Oceanografiska aspekter på miljöförstöring i Östersjön
Börje Kullenberg
4 december
Den nya vulkanön Surtsey, invandring av växter och djur
Carl H Lindroth
1970
5 mars
Förändringar i familjelagstifningen
Sven Bengtsson
28 maj
Livet som skådespel – krång en litterär bild
Staffan Björck
29 oktober
Musik från fem århundraden
Per-Olof Johansson
3 december
Rymden vår framtid – science fiction eller verklighet?
Åke Brunberg
1971
1 april
Biologisk U-landsforskning
Per Brinck

6 maj (50 år)
Det finns en glädje
Bo Setterlind
9 december
Rymdfärder och balanssinnesfunktionen
Martin Bergstedt
1972
10 februari
Promenad i svenskt 1700-tal
Gustaf Näsström
16 mars
Naturvården i den fysiska riksplaneringen
Nils Dahlbeck
10 maj
Det mimiska språket
Carl-Herman Hjortsjö
26 oktober
Äventyrliga runstenar
Sven B F Jansson
1973
8 februari
Dikt och verklighet hos Piraten
Carl Fehrman
12 april
Kan fisken dö av stress?
Curt Wendt
10 maj
Naturens fyra krafter
Sten von Friesen
20 september
Kriminalgatan C.J.L. Almqvist
Stig Jägerskiöld

8 november
Judiska symboler
Bernhard Tarschys
1974
14 februari
Väder och oväder – en sammanfattning från istid till nutid
Curry Melin
21 mars
Biologiska skillnader mellan manligt och kvinnligt
Arne Müntzing
25 april
Fersenska mordet – den svenska vanärens botten
Gadar Sahlberg
3 oktober
Markeurell som den upproriske Job
Erik Hjalmar Linder
24 oktober
J A Ehrensvärd i Italien och Karlskrona
Holger Frykenstedt
1975
27 februari
Bland fåglar och storvilt i Östafrika
Lennart Mattsson
10 april
Vandring i böckernas värld (Läsesällskapets bibliotek)
Sten Lindberg

30 oktober
Fromma ord.
Den indiska stryparsekten,
dess nedgång och fall
Folke Ström

25 november
Eric Hermelin,
Dr Jekyll och Mr Hyde
Per-Erik Lindahl

1981

5 mars
Språken inom språket
Stig Nilsson

23 april
Kong Karls land,
en del av Ymerexpeditionen
1980
Iens Berg

21 maj
Politiskt kåseri
Jean-Carlos Danckwardt

1 oktober
Exlibris – tema med variationer
Ejnar Berg

26 november (60 år)
Svensk glaskonst
under 1800-talets första hälft
Åke Nisbeth

1982

28 januari
Sjöbevakningen inom ÖrlBS
T. Widell o K. Andersson

4 mars
Karlskrona på 30-talet
Erik Langemark

22 april
Vraket Stora Kronan
Bert Westenberg

15 september
Några svenska sjöofficerare i
utländsk tjänst
Alf Åberg

2 december
Utvecklingen i Östra Härad
under medeltiden
Leifh Stenholm

1983

17 mars
Stamboken – gästbokens och
poesialbumets föregångare Åke
Davidsson

21 april
Tom Lehrer
Lars-Olof Grahn

29 september
På jakt efter svart forntid
i Mocambique
Peter von Busch

1 december
En transsibirisk resa
Sven Bengtsson

1984

2 februari
Svensk medaljkonst
under 1900-talet
Ulla Ehrensverd

22 mars
Vinresa till Frankrike
Lars Olsson

17 maj
"Men livet går vidare"
– minnen från åren 1944–1945
Hjalmar Jansen

13 september
Kåseri om London
Sven Evander

29 november
Tatuerade Blekingar
Ingemar Jeppsson

1985

21 mars
En ostspegel
Ernst Nathorst-Böös

18 april
Axum, Lalybela, Gondar
– Strövtåg bland forminnen
i Etiopien
Bengt Julius Peterson

23 maj
Pompa funebris,
några begravningsvapen
i Amiralitetskyrkan
Gunnar Siöström

19 september
Piraten
Ulf Cervin

14 november
Från vådkase till satellit
– informationssystem förr
och nu
Hans Grimhammar

1986

6 februari
Rättsmedicin mål och syfte
Gerhard Voigt

3 april <i>Frank Heller – en piggs hundraåring</i> Dag Hedman	1988 10 mars <i>Stora Kronan</i> Lars Einarsson	1990 8 februari <i>Behöver vi konsten på sta'n?</i> Gunnar Bråhammar
15 maj <i>Seychellerna – öar i förvandling</i> Bengt Sjögren	20 april <i>Sällsamheter i Lund</i> Nils Palmberg	5 april <i>Finns det en väg från socialismen?</i> Göran Albinsson Bruhner
23 oktober <i>Ett besök i ursäktandets land – en resa på polska kulturministeriets bekostnad</i> Peter von Busch	19 maj <i>Per Ragnars pytt-i-panna</i> Per Ragnar	10 maj <i>Gott svenskt språkbruk i svengelskans tider</i> Stig Nilsson
27 november <i>Grötrimmet – en ringaktad litterär genre</i> Jan-Öjvind Swahn	20 oktober <i>Vad betyder reviret för människan? – Humanekologi</i> Torsten Malmberg	11 oktober <i>Det nya Europa</i> Bo Huldt
1987 26 februari <i>Trossö med omnejd</i> B. Johnson, V. Berntsson och J-E Karlsson	17 november <i>Rättssäkerhet</i> Carl-Axel Petri	22 november <i>Kronoarbeitskompaniet på Tjurkö</i> Klas Lithner
2 april <i>Flygvapnet i säkerhetspolitiken</i> Rolf Clementsson	1989 9 februari <i>Med Mozart som patient – en sjuk liten speleman....</i> P G Bergfors	1991 28 februari <i>Information? Kommunikation? Interaktion?</i> Hans Grimhammar
14 maj <i>Konsten att bedraga</i> Per-Edvin Wallén	30 mars <i>Aktuella försvarsproblem</i> Peter Nordbeck	3 april <i>Reflexioner kring Gulfkriget</i> Stellan Bojerud
1 oktober <i>LSB – och andra effektiva metoder att bli av med gamla kåkar...</i> Bo Swahn	1 juni <i>Skisser och idéer kring Skärva gård</i> Mats Edström	21 maj (70 år) <i>Grönköping och dess veckoblad</i> Gunnar Ljusterdal
19 november <i>Rom och Florens under renässansen</i> Paul Enoksson	12 oktober <i>Boverket</i> Gösta Blücher	31 oktober <i>Carlskrona Läsesällskaps boksamling i Nordenskjöldska gården</i> Torsten Samzelius
	16 november <i>Vad hände egentligen med u-båten Ulven?</i> Hans von Hofsten	

28 november
Gödsel – en viktig skitsak
Urban Emanuelsson

1992

5 mars
*Östersjöregionen – en
framtidsvision*
Jean-Christophe Öberg

2 april
*Minnen från 40 år
med gamla böcker*
Gunnar Johansson-Thor

14 maj
Att läsa staden
Fredrik von Platen

24 september
*Kronstadt – Sevastopol –
Karlskronas spegelbilder*
Stellan Bojerud

22 oktober
*Estlands väg från plan
– till marknadsekonomi*
Rudolf Jalakas

16 december
Mina första 100 dagar
Ulf Lönnqvist

1993

21 januari
*Sverige mot EG-gemenskap
eller union*
Gudrun Waldenström

15 april
*Universitetsutbildning i
förändring*
Håkan Westling

27 maj
*Sten Broman, så minns jag
honom*
Bertil Svensson

23 september
*Vem lyssnar på Beethoven år
2020?*
Sixten Nordström

9 december
*Att sköta Östersjösamarbete
från Kungsbron i Karlskrona*
Nils Gunnar Revelius

1994

10 mars
*Ett nytt Marinmuseum på
Stumholmen – en attraktion av
världsklass*
Per-Inge Lindqvist

5 maj
*Fem frågor och fem svar
om virvelbagg*
Bo W. Svensson

31 augusti
Östeuropa i dag och i morgon
Kjell Albin Abrahamson

8 december
Iran förr och nu
Lennart Lordin

1995

16 februari
Örlogsvarvet i Karlskrona
Bo Swahn o S-O Bergström

23 mars
*Det omöjliga valet
mellan människa och miljö*
Carl-Erik Holmqvist

27 april
Islam och Europa
Ilgmar Karlsson

30 augusti
*Medier, teknik och trender – om
utveckling av tidningar...*
Christer Åström

30 november
*Sergel och Ehrensivård
– konstnärer och vänner*
Sten-Åke Nilsson

1996

7 mars
Säkerheten kring Östersjön
Bo Hugemark

18 april
Vintersjöfart
Erwin Wetter

5 september
*Solidaritets och demokratin i
Polen*
Mika Larsson

24 oktober (75 år)
*Ätten Wachtmeister
och Karlskrona*
Hans G Wachtmeister

28 november
*Modern röntgendiagnostik –
Datortomografi –Magnetkamera*
Jan Arve

1997

6 februari
Biologisk mångfald
Urban Emanuelsson

22 maj
Teoretisk fysik
Hans Uno Bengtsson

25 september
Protokollmöte

27 november
*Aluettes färd i Östersjön
sommaren 1997*
Jon Liljefors

1998
5 februari
Makedonien
Bo Wrånker

16 april
Baltikum förr och nu
Sven Axel Wernersson

23 maj
*Vårutflykt till Bergkvara
och Värnanäs*
Gunnar Alexandersson

24 september
Är jordstrålning en hälsorisk?
Thord Neumüller

26 november
Just nu är allting nytt i Kina
Erik Jansson

1999
18 mars
*Hollbeins Ambassadörerna
– ett diplomatiskt mästestycke*
Inger Ahlstedt-Yrliid

15 april
*John F Kennedy
till Ingemar Johansson*
Arne Thorén

20 maj
Giovanni Lorenzo Bernini
Kjell Barlöv

23 september
*Sverige, EU och
säkerhetspolitiken*
Torsten Örn

4 november
*Religionsstiftare
– ett jämförande perspektiv*
Britt-Mari Näsström

2000
10 februari
Nya bibelöversättningen
Tommy Olofsson

6 april
*Det synliga
och det osynliga världsarvet*
Ivar Wenster

21 september
*Koloniala inslag i litteraturen
– centralt – perifert*
Karin Nilsson

19 oktober
*Petrus och Paulus strid
med trollkarlen inför
kejsar Nero i Rom*
Jan Svanberg

16 november
Symbolik i orientalska mattor
Sonny Berntsson

2001
8 februari
Hemligheten bakom Tetra Pak
Lars Leander

8 mars
*Aspekter på sjukvården i
Karlskrona under det sena
1700-talet*
Ulf Hjortsberg

19 april
*Varför är samtidskonsten
så provocerande?*
Cecilia Nelson

1 september
*80-års jubileum:
Besök på Skärfva gård
och Kulturmedley*
Moderator: Tommy Olofsson.
Medverkande: Viveca
Berntsson, Tullan Gunér,
Lenny Mostberg, Bengt Saltö,
Leifh Stenholm, Ivar Wenster,
Keith Wikander

20 september
*Birgitta, Katarina och Edit –
Europas kvinnliga skyddshelgon*
Margareta Skantzé

18 oktober
20 år efter U-137
Thorbjörn Fäldin

22 november
Sigtunastiftelsen
Sune Askaner

Styrelsen 2001.

Främre raden från vänster:

Gunnar Strömberg, ordf Bengt Lindström, Hugo Vallén, Michael Helgesson, Roland Thörnquist.

Bakre raden från vänster:

Pär Håkansson, Sven Bengtsson (adj. f.d. ordf), Peter von Busch (f.d. ordf), Kjell Barlov, Peter Althini.

Foto: Erling Klintefors.

Stadgar för Sällskapet Gillet i Karlskrona

Med år 1926, 1940 och 1953 antagna ändringar

§ 1

Sällskapet "Gillet" i Karlskrona har till ändamål att sammanföra bildade män för diskussion av kulturella frågor, för idkande av litterär och konstnärlig verksamhet, för hållande av föredrag i upplysnings-syfte samt för sällskaplig samvaro.

§ 2

Inträde som medlem i sällskapet kan vinnas av varje i Karlskrona med omnejd bosatt manlig person i nedan nämnda ordning:

Envar medlem äger att med instämmande av ytterligare minst en medlem till styrelsen genom dess ordförande eller sekreterare avgiva skriftligt förslag till inval av ny medlem, och skall sådant förslag vara inlämnat senast tio dagar före höstens första allmänna sammanträde. Vid detta uppläses inkomna förslag. Vid nästpåföljande sammanträde förrättas val, därvid änyo förslagen uppläses. Valsedlar, upptagande namn å de föreslagna, utdelas till Gillets medlemmar. Omröstningen äger därefter rum, varvid de röstande äga att från valsedlarna utstryka namnen på dem, som de ej önska invälja, eller inom parentes innesluta namnen å de personer, i fråga om vilkas inval de avstå från att rösta. Sedlarna avlämnas härpå till ordföranden och inneslutas i kuvert, som förseglas.

Vid nästa styrelsesammanträde sker sammanräkning av valsedlarna. Därvid tagas å de olika valsedlarna icke i beräkning de namn, som å dessa sedlar satts inom parentes. Ostruket namn betraktas som ja-röst, struket namn såsom nej-röst. Den person, vars namn erhållit minst 90 procent ja-röster är utan vidare invald. Den, vars namn samlat mindre än 80 procent ja-röster, är icke invald. Den, vars namn icke erhållit 90 procent men 80 procent eller mera ja-röster, anses invald, därest styrelsen enhälligt så beslutar, eljest ej.

Invald medlem erhåller kännedom om invalet genom kallelse, som på styrelsens föranstaltande honom tillställs.

Förslag till och omröstning rörande ny medlem skola av sällskapets medlemmar **ovillkorligen** hemlighållas.

§ 3

Sällskapet äger att å allmänt sammanträde med bifall av samtliga avgivna röster kalla hedersledamot. Sådan ledamot är befriad från erläggande av årsavgift.

§ 4

1. Ledamot kan till sammanträde få medtaga resande person efter därtill hos styrelsens ordförande utverkat tillstånd; börande för sådan person erläggas en avgift av 2 kr för varje sammanträde han bevisar.
2. vid särskilt tillfälle äger styrelsen rätt att inbjuda utomstående person att delta i sällskapets förhandlingar och samkväm.

§ 5

Varje aktiv medlem erlägger en årsavgift, vars belopp årligen bestämmes å sista höstsammanträdet. Årsavgiften betales till skattmästaren vid första sammanträdet på vårterminen. Därefter äger skattmästaren inkassera resterande avgifter genom postförskott. Den medlem, som icke inom bestämd tid erlägger avgift eller utlöser postförskott å densamma, anses hava utgått ur sällskapet. Återinträde i sällskapet kan vinnas allenast i en under § 2 angiven ordning, såvitt icke styrelsen för särskilt fall annorlunda beslutar.

§ 6

Sällskapet sammanträder minst fyra gånger årligen å tid och plats som av styrelsen bestämmes. Till sammanträde kallas genom styrelsens försorg varje medlem genom brevkort med allmänna posten; börande medlem senast dagen före sammanträdet å svarskort angiva, huruvida han har för avsikt att bevista sammanträdet eller ej. Uteblivet svar betraktas såsom angivande frånvaro från sammanträdet.

§ 7

Vid sammanträdet förekommer:

1. uppläsning av protokoll från föregående sammanträde;
2. meddelande från styrelsen om inval av nya medlemmar eller andra angelägenheter;
3. frågor, som av någon medlem, på sätt § 17 stadgar, anmälts till föredragning å sammanträde;
4. föredrag över lämpligt ämne, som av styrelsen godkänts;
5. samkväm

Dessutom förekommer:

å sammanträdena under höstterminen behandling av förslag till inval i enlighet med bestämmelserna i § 2;

å sista sammanträdet under höstterminen:

1. val av styrelseledamöter och revisorer samt suppleanter för de senare;
2. bestämmande av årsavgiften för nästkommande arbetsår; senast å andra sammanträdet under vårterminen föredragning av revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet för sistförflutna räkenskapsår.

§ 8

Gillet styrelse utgörs av ordförande, vice ordförande, sekreterare, skattmästare och klubbmästare samt två medlemmar utan särskild funktion.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden. För besluts fattande erfordras, att minst fyra ledamöter är tillstädes.

§ 9

Vid såväl sällskapets som styrelsens sammanträden föres ordet av styrelsens ordförande eller vice ordförande eller vid förfall för dessa av ordförande, som för tillfället utses med enkel majoritet.

Varje medlem har en röst. Vid lika röstetal avgöres frågan genom ordförandens utslagsröst utom vid val, som avgöres genom lottning.

Omröstning sker öppet, utom i fråga om upptagning av nya medlemmar samt eljest, när minst tre ledamöter äska sluten omröstning.

I fråga om ansvarsfrihet och val av revisorer äga styrelsens ledamöter icke deltaga.

§ 10

Ordföranden åligger:

1. att företräda sällskapet samt att leda såväl styrelsens som sällskapets förhandlingar;
2. att själv eller genom sekreteraren utfärda kallelse; till styrelsens och sällskapets sammankomster;
3. att vaka över stadgarnas efterlevnad, samt
4. att besluta i ärenden, som enligt stadgarna skola av honom avgöras.

§ 11

Vice ordföranden tillkommer att vid förfall för ordföranden fullgöra dennes åligganden.

§ 12

Sekreteraren åligger:

1. att vid såväl styrelsens som sällskapets sammankomster föra och underteckna protokoll, som bör innehålla anteckning om fattade beslut samt, då omröstning ägt rum, huru densamma utfallit;
2. att utfärda skrivelser och kallelser utom i de särskilda fall, då ordföranden åtager sig detta, ävensom att i övrigt i samråd med ordföranden föra sällskapets skriftväxling;
3. att föra matrikel över sällskapets medlemmar samt
4. att vårda sällskapets handlingar och arkiv.

§ 13

Skattmästaren åligger:

1. att uppbära eller inkassera årsavgifter och utfärda medlemskort;
2. att förvalta sällskapets penningmedel och därmed bestrida i vederbörlig ordning beslutade utgifter.
3. att över sällskapets inkomster och utgifter föra noggranna verifierade räkenskaper, som avslutas per 31 december, varefter de tillställas revisorerna.

Revisionsberättelse avlämnas till styrelsen och föredrages å allmänt sammanträde enligt § 7.

§ 14

Klubbmästaren åligger:

1. att ombesörja anordningar för sällskapets samkväm samt
2. att i övrigt i samarbete med lämpliga krafter vidtaga anstalter för värdiga nöjesanordningar.

§ 15

För att i olika hänseenden befrämja sällskapets syften kunna å allmänt sammanträde utses särskilda funktionärer med vissa av sällskapet närmare angivna uppdrag.

§ 16

Sällskapets arbetsår sammanfaller med kalenderår.

För granskning av sällskapets räkenskaper utses årligen (se § 7) två revisorer och två suppleanter.

Revision skall vara avslutad och berättelse därom till styrelsen inlämnad före januari månads utgång.

§ 17

Medlem i sällskapet äger avgiva förslag rörande sällskapets angelägenheter till styrelsen, som vid allmänt sammanträde med sällskapet framlägger detsamma, åtföljt av eget utlåtande.

§ 18

Medlem som handlat mot hederns lagar och sällskapets stadgar eller uppträder förargelseväckande, kan av styrelsen från sällskapet uteslutas.

§ 19

För ändring av dessa stadgar erfordras att minst 2/3 av närvarande medlemmar vid två varandra påföljande sammanträden sådant besluta.

§ 20

Beslut om sällskapets upplösning kan fattas å allmänt sammanträde; dock erfordras mint 4/5 röstövertikt av närvarande medlemmar.

§ 21

I händelse av sällskapets upplösning fattas samtidigt beslut om tillgängliga medels användning.

Sällskapet Gillet i Karlskrona är en humanistisk förening som verkat till kulturens fromma sedan 1921. Många är de namnkunniga lärda män och kvinnor, forskare, politiker, kulturpersonligheter och andra som genom åren kommit till Sällskapet Gillet och fängslat dess medlemmar med initierade föredrag.

Gillet's sammanträden hölls under åren 1921–1927 på Stadshotellet i Karlskrona, 1927–1932 på Storkällaren och därefter på Frimurarehotellet fram till slutet av 50-talet, då Stadshotellet åter blev möteslokal. Sedan 1974 har Gillets sammanträden ägt rum på Sjöofficersmässen i Karlskrona, vars byggnad är avbildad på omslagets framsida. Ovan en målning av Stadshotellet. Bägge akvarellerna är utförda av Sven-Olof Bergström.